

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 26Co/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122205753
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8122205753.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Jančíkovej a členov senátu JUDr. Marianny Hirkovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcov: 1/ A. B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, XXX XX C., 2/ D. D. B., C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, XXX XX C., 3/ F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX C., 4/ G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, XXX XX C., všetci žalobcovia zastúpení: B. H. I. B. J. K., so sídlom D. XX, XXX XX C., IČO: XX XXX XXX, proti žalovanej: D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. K. X, XXX XX C., zastúpená: L. D. H., advokátom, so sídlom D. X, XXX XX C., o zaplatenie 2.904,63 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 8C/49/2022-126 zo dňa 13.07.2023, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v časti výrokov I. až IV. o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 1/ nad sumu 571,30 eur, žalobcovi 2/ nad sumu 190,43 eur, žalobkyni 3/ nad sumu 190,43 eur, žalobcovi 4/ nad 190,43 eur a výrok V. o trovách konania, a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 8C/49/2022-126 zo dňa 13.07.2023 rozhodol tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 2.904,63 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok), žalobcovi v 2/ sumu 968,21 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (II. výrok), žalobcovi v 3/ sumu 968,21 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (III. výrok), žalobcovi v 4/ sumu 968,21 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (IV. výrok) a priznal žalobcom voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (V. výrok).

2. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav:

- Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 11C/15/2021-95 zo dňa 16.03.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 15.12.2022, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 7Co/28/2022-127 zo dňa 28.11.2022, určil, že do aktív dedičstva po poručiťke D. B., M. N., patria finančné prostriedky vo výške 8.713,90 eur,
- podľa uznesenia notára povereného prejednaním dedičstva po poručiťke, finančné prostriedky vo výške 8.713,90 eur nadobudli dedičia podľa svojich zákonných dedičských podielov nasledovne: žalobca 1/ a žalovaná po 1/3, žalobcovia 2/ až 4/ každý v podiele 1/9,
- žalobca 1/ uviedol, že príznaky demencie sa u poručiťky začali prejavovať 2018, no pri jeho návštevách bola vždy koherentná, finančné prostriedky držala vo svojej izbe, ktoré videl, no neprepočítaval ich. Podľa žalobcu 1/ poručiťka začala spomínať finančné prostriedky po smrti jej manžela roku 2008, pričom hovorila, že zostane na pohreb a aj pre deti.
- žalovaná uviedla, že poručiťka jej odovzdala iba sumu vo výške 3.000,- eur na pohreb a to niekedy v roku 2018. Po odpočítaní nákladov na pohreb následne zavolať švagrinej, F. B., ktorá jej pomáhala so starostlivosťou o poručiťku, a oznámila jej, že sa nejaké peniaze zvýšili. Podľa žalovanej zdravotný stav poručiťky v rokoch 2018 až 2020 bol hrozný, kričala v noci a aj cez deň, hovorila súvisle, ale dookola

iba o tom istom. Žalovaná sa do bytu poručiťky nasťahovala spolu so svojim manželom po smrti jej otca a s poručiťkou žila 12 rokov až do jej smrti. Po jej smrti v uvedenom byte bývala s manželom asi ešte rok, kým sa tento byt predal. Kľúče od bytu mal jej brat B., ale aj švagriné. Brat chodil do bytu aj v čase, keď neboli doma. Dôchodok poručiťky činil cca 400,- eur. Žalovaná od roku 1991 sa lieči na depresiu a halucinácie.

- svedok manžel žalovanej uviedol, že manželka sa kvôli zdravotnému stavu nevenovala financiám, a keď jej poručiťka odovzdala na pohreb sumu 3.000,- eur, tieto odovzdala jemu, bolo to niekedy na prelome rokov 2017-2018. Pred smrťou bol dôchodok poručiťky vo výške presahujúcej 400,- eur. Dispozičné právo k účtu poručiťky mala žalovaná, a aj keď nenarábala ani si ich rodinnými financiami, bola disponentom na želanie poručiťky. Peniaze z bankového účtu vyberala svokra, pričom pri výbere bola prítomná aj žalovaná a tiež aj on. Žalovaná bez prítomnosti poručiťky peniaze nevyberala. Svedok s manželkou prispievali na byt v rozsahu 2/3 nákladov. Nákupy pre poručiťku zabezpečovali oni. Prebiehalo to tak, že spravili nákup a poručiťke predložili vyúčtovanie, pričom účet rozdelili na tretiny, avšak položky, ktoré sa týkali výhradne poručiťky, hradila ona v plnej výške. Uviedol, že poručiťka pravidelne darovala finančné prostriedky pri príležitostiach sviatkov ako, napríklad narodenín. Po uhradení životných nákladov a rozdani finančných darov členom rodiny jej z dôchodku nič nezostávalo. V čase, keď bola poručiťka už imobilná, jej izbu upratovala žalovaná.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania vec právne posúdil podľa § 460, § 461 ods. 1, § 473 ods. 1, 2, § 420 a § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie mal súd za preukázané, že poručiťka zanechala po sebe finančnú hotovosť vo výške 8.713,90 eur. Otázku výšky dedičstva považoval súd prvej inštancie za právoplatne rozhodnutú z predchádzajúceho konania vedenom pod sp. zn. 11C/15/2021. Z vykonaného dokazovania v tomto ale aj v predchádzajúcom konaní súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalovaná finančnými prostriedkami patriacimi poručiťke mala možnosť disponovať, keďže žila s poručiťkou v spoločnej domácnosti (s výnimkou posledných dvoch mesiacov života poručiťky) a zároveň mala dispozičné oprávnenie k jej bankovému účtu a zároveň v čase, keď poručiťka bola imobilná, sa starala aj o poriadok v jej izbe. Žalovaná tvrdím, že prístup do bytu mal aj jej brat, teda žalobca 1/ a jej švagriná Beatrice, chcela podľa súdu prvej inštancie nepochybne navodiť dojem, že finančné prostriedky patriace poručiťke mohli vziať aj oni. Súd prvej inštancie však uzavrel, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno a uvedenú skutočnosť nepreukázala, navyše za situácie, že žalobca 1/ sa vzhľadom na svoj zdravotný stav nemôže adekvátne brániť a podľa tvrdenia žalovanej žalobca 1/ prestal chodiť do bytu sám ešte počas života poručiťky. Podľa súdu prvej inštancie bolo nesporné, že žalovaná finančné prostriedky potvrdené dedičským rozhodnutím vydala ostatným zákonným dedičom.

5. Vzhľadom k tomu, že aktívna vecná legitímácia žalobcov vyplýva z rozhodnutia o dedičstve zo dňa 16.05.2023, súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na uhradenie neoprávnene zadržaných finančných prostriedkov pôvodne patriacich poručiťke jednotlivým dedičom podľa na nich pripadajúcich dedičských podielov. Dôvod na rozhodnutie o návrhu žalovanej na prerušenie konania podľa súdu prvej inštancie odpadol, keďže v čase rozhodovania súdu bolo dedičstvo po poručiťke prejednané. Taktiež námietku premičania vznesenú žalovanou nepovažoval súd prvej inštancie za dôvodnú, keďže poručiťka zomrela XX.XX.XXXX a žaloba bola podaná tak v objektívnej ako aj subjektívnej premičacej dobe, keďže rozsudok tunajšieho súdu, č.k. 11C/15/2021-95, na základe ktorého sa žalobcovia dozvedeli výšku sumy dedičstva, nadobudol právoplatnosť dňa 15.12.2022.

6. Súd prvej inštancie vo veci nevykonal dokazovanie vyšetrením duševného stavu žalovanej znalcom, keďže tento návrh bol podaný po uplynutí lehoty sudcovskej koncentrácie a taktiež po uplynutí tejto lehoty boli predložené aj jej lekárske správy. Čo sa týka vyšetrenia duševného stavu poručiťky, súd prvej inštancie tento dôkaz nevykonal, nakoľko ho nepovažoval za hospodárny a účelný aj vzhľadom na to, že otázky pre znalca, ktoré boli navrhnuté, podľa názoru súdu nemôžu preukázať podstatnú skutočnosť, t. j. to kto disponoval, resp. nakladal s finančnými prostriedkami patriacimi poručiťke.

7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán sporu.

8. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná čo do I. výroku v časti prevyšujúcej sumu 571,30 eur, čo do II. výroku v časti prevyšujúcej sumu 190,43 eur, čo do III. výroku v časti prevyšujúcej

sumu 190,43 eur, čo do IV. výroku v časti prevyšujúcej sumu 190,43 eur a čo do V. výroku a to z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h), e), b) zákona č. 160/2015 Z. z..

8.1 Podľa žalovanej súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a to že peňažné prostriedky vo výške 8.713,90 eur po poručiťke si v celom rozsahu prisvojila žalovaná, pretože poručiťka žalovanej odovzdala len sumu 3.000,- eur, z ktorej po odpočítaní nákladov pohrebu ostalo žalovanej 1.713,90 eur. Súd prvej inštancie k svojmu neprávnomu zisteniu dospel podľa žalovanej len na základe ničím nepreukázaných tvrdení žalobcov v spojení s vlastnými nepodloženými úvahami, resp. domnienkami a to bez toho, aby sa náležite vysporiadal s procesnou obranou žalovanej o tom, že žalovaná obdržala od poručiťky len 3.000,- eur a pokiaľ ide o zvyšné peňažné prostriedky, o týchto žalovaná nemá žiadnu vedomosť a ak si ich niekto prisvojil, potom tak isto, ako to mohla byť žalovaná, to môže byť aj ktokoľvek zo žalobcov. Konkrétne žalovaná poukázala na zistenia súdu prvej inštancie, ku ktorým zdôraznila, že z rozsudku tunajšieho súdu č. k. 11C/15/2021-95 zo dňa 16.03.2022 vyplýva len to, že peňažné prostriedky vo výške 8.713,90 eur existovali a nie to, kto si tieto peňažné prostriedky ponechal. Taktiež skutočnosť, že žalovaná žila s poručiťkou v jednom byte predsa nie je dôkazom o tom, že si prisvojila peňažné prostriedky vo výške 8.713,90 eur, o to viac, keď sa v konaní pred súdom prvej inštancie náležite preukázalo (výsluchom žalovanej a výsluchom svedka L. D.), že kľúče od bytu, v ktorom poručiťka žila, mali k dispozícii aj žalobcovia a opakovane sa stávalo, že žalobca 1/ chodil do bytu bez ohlásenia, pričom nastali aj situácie, keď sa žalobca 1/ už nachádzal v byte po príchode žalovanej, jej manžel a poručiťky domov a tiež, že matka žalobcov 2/ až 4/ chodievala do predmetného bytu polievať kvety, ktoré skutočnosti žalobcovia doposiaľ nijako nenamietali. Žalovaná tiež zdôraznila, že súd prvej inštancie nazerá prísnejším metrom pri hodnotení unesenia dôkazného bremena na ňu v porovnaní so žalobcami, nakoľko žalovaná je toho názoru, že ani žalobcovia nijako relevantne (okrem svojim vlastných a ničím nepodložených tvrdení) nepreukázali, že peňažné prostriedky vzala žalovaná a napriek tomu súd prvej inštancie ich tvrdeniam uveril a tvrdeniam žalovanej neuveril.

8.2 V súvislosti s rozobranými nesprávnymi skutkovými zisteniami žalovaná dala do pozornosti tiež to, že súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia uviedol, že sa mu javí ako dôvodné, že si peňažné prostriedky vo výške 8.713,90 eur ponechala žalovaná, pretože sa jednalo o finančnú hotovosť a žalovaná mala prístup do bytu poručiťky (str. 2 posledný odsek zápisnice o pojednávaní zo dňa 13.07.2023) a na druhej strane tento istý právny názor odôvodňuje tým, že sa mu javí ako dôvodné, že si peňažné prostriedky vo výške 8.713,90 eur ponechala žalovaná, pretože žalovaná mala dispozičné oprávnenie k bankovému účtu poručiťky (3. veta 5. bodu odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku). Žalovaná je jednoznačne presvedčená, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní v tomto konaní nekriticky vychádzal len z toho, že v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/15/2021 bola žalovaná na strane žalovanej a že peňažné prostriedky vo výške 8.713,90 eur existovali, tak súd prvej inštancie uzavrel, že tieto si ponechala žalovaná.

8.3 Záverom tohto bodu odvolania žalovaná vzniesla otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej strany, keďže v konaní pred súdom prvej inštancie vyšlo najavo, že prístup do bytu poručiťky mali okrem žalovanej aj iné osoby (žalobcovia, manžel žalovanej, dcéra žalovanej a pod.), a teda odôvodnenie súdu prvej inštancie, na základe ktorého súd prvej inštancie usúdil, že peňažné prostriedky si ponechala žalovaná, je možné podľa žalovanej aplikovať aj vo vzťahu napr. k manželovi žalovanej, ktorý tiež žil s poručiťkou v jednej domácnosti. Žalovaná preto zastáva názor, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno na preukázanie ich žalobného tvrdenia o tom, že si peňažné prostriedky ponechala žalovaná vo výške 8.713,90 eur v celosti ona.

8.4 Žalovaná v odvolaní ďalej namietala nesprávne právne posúdenie veci, pričom z 4. bodu odôvodnenia vyplýva, že súd prvej inštancie nárok žalobcov právne posúdil ako nárok na náhradu škody. K uvedenému žalovaná namietala, že ona si peňažné prostriedky patriace do dedičstva po poručiťke neponechala a neporušila žiadnu právnu povinnosť, ktorá by mohla zakladať nárok na náhradu škody. Podľa názoru žalovanej ten, kto si peňažné prostriedky prisvojil (žalovaná pritom opakovane uvádza, že ona to nebola), sa podľa jej názoru dopustil skôr bezdôvodného obohatenia na úkor ostatných dedičov a nie spôsobenia škody na ich majetku.

8.5 Ďalším odvolacím dôvodom žalovanej je nevykonanie ňou navrhnutých dôkazov. Žalovaná opakovane uvádzala, že poručiťka trpela vážnymi ochoreniami a v období pred jej smrťou už takmer vôbec nevedela, čo hovorí, resp. doslova „nebola pri zmysloch“ a keďže žalobcovia uvádzali, že sa mala

poručiiteľka doslova len „niekoľko týždňov“ pred jej smrťou zmieňovať o tom, že disponuje finančnou hotovosťou vo výške 10.000,- eur, potom sú tieto tvrdenia podľa žalovanej jednoducho absurdné. Žalovaná tiež navrhovala vykonať znalecké dokazovanie za účelom zhodnotenia zdravotného stavu poručiiteľky, ale aj jej zdravotného stavu, keďže žalovaná mala byť po smrti matky v extrémne zlom psychickom stave a vôbec nevie o tom, aby sa jej niekto pýtal na peňažné prostriedky vo výške 10.000,- eur a aby sa k tomu náležite pri zmysloch vyjadrovala.

8.6 Ďalej žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušenie práva na spravodlivý proces postupom súdu prvej inštancie vidí žalovaná v tom, že žalovaná od počiatku (tzn. od prvotného vyjadrenia k žalobe) dôrazne požadovala zamietnuť žalobu žalobcov ako predčasne podanú, pretože v čase podania žaloby žalobcov nebolo ukončené dodatočné konanie o dedičstve po poručiiteľke vo vzťahu k peňažným prostriedkom vo výške 8.713,90 eur a tým pádom nikto z do úvahy prichádzajúcich dedičov po poručiiteľke nemal v tom čase aktívnu vecnú legitímáciu na podanie žaloby. Hoci žalovaná opakovane písomne urgovala súd prvej inštancie o promptné zamietnutie žaloby žalobcov pre celkom zjavnú predčasnosť, tak súd prvej inštancie urgenciám žalovanej nevenoval vôbec žiadnu pozornosť.

8.7 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti žalovaná navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zmenil a to tak, že žalobu žalobcov v časti prevyšujúcej sumu 1.713,90 eur (rozdiel medzi sumou 3.000,- eur a vynaloženými nákladmi na pohreb vo výške 1.286,10 eur) zamietne a prizná žalovanej právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom v rozsahu 41 %.

9. K odvolaniu sa vyjadrili žalobcovia, ktorí sa s rozsudkom súdu prvej inštancie stotožňujú, ktorí sa dostatočne vysporiadali so všetkými relevantnými dôkazmi a obranu žalovanej vyhodnotil ako nedôveryhodnú. Žalobcovia opakovane zdôraznili, že k podaniu žaloby pristúpili len preto, lebo žalovaná sama vyhlásila, že sumu 10.000,- eur si mala nechať titulom daru z dôvodu osobnej starostlivosti o poručiiteľku a poukázali na závery rozsudku sp. zn. 11C/15/2021.

9.1 Procesnú obranu žalovanej žalobcovia považujú za účelovú a poukázali ako sa zásadným spôsobom menila od samého začiatku po prvé v pôvodnom dedičskom konaní vyhlásila, že suma 10.000,- eur je určená pre ňu za starostlivosť o poručiiteľku, po druhé v konaní 11C/15/2021 začala žalovaná popierať, že by poručiiteľka mala takúto hotovosť, pričom sa ukázalo, že poručiiteľka bola schopná našporiť takú čiastku, po tretie na pojednávaní v konaní 11C/15/2021 vyhlásila, že poručiiteľka jej odovzdala 3.000,- eur a po štvrté v tejto veci sa začala žalovaná brániť tým, že kľúče od bytu mali viacerí a peniaze si mohol vziať hocikto, kto mal prístup do bytu. Podľa žalobcov žalovaná k svojmu tvrdeniu, že kľúče od bytu mali aj žalobcovia a stávalo sa, že chodili do bytu, kedy neboli prítomní ani ona, ani jej manžel, či poručiiteľka, neoznačila dôkazy a svedeckú výpoveď jej manžela k uvedenému je potrebné hodnotiť ako výpoveď blízkej osoby s dopadom sporu na tohto svedka, teda vôbec nie neutrálne.

9.2 Žalobcovia od počiatku konania konzistentne tvrdia, že finančné prostriedky si prisvojila žalovaná, v neprospech ktorej svedčia viaceré objektívne skutočnosti preukázané vykonaným dokazovaním (prístup k účtu a financiám poručiiteľky, dlhodobé spolužitie v spoločnej domácnosti s poručiiteľkou a následne aj bez poručiiteľky v jej byte, rozporné výpovede a tvrdenia žalovanej a v neposlednom rade jej prvotné spontánne vyjadrenie v dedičskom konaní). Na druhej strane žalovaná s argumentáciou o tom, že to mohli byť práve žalobcovia alebo niektorí z nich, ktorí si taktiež mohli prisvojiť tieto nesporné finančné prostriedky prišla až s postupom času a reflektujúc na výsledky skorších konaní.

9.3 Čo sa týka nesprávneho právneho posúdenia veci, žalobcovia uviedli, že právna kvalifikácia veci je vecou konajúceho súdu, pričom dodali, že nie je pravdivé tvrdenie žalovanej, že ona si peňažné prostriedky po poručiiteľke neponechala a zároveň neporušila žiadnu právnu povinnosť, ktorá by mohla zakladať právny nárok na náhradu škody. Podľa žalobcov žalovaná svojím správaním úmyselne zatajila existenciu finančných prostriedkov po poručiiteľke, čím žalobcom ako zákonným dedičom vznikla škoda, nakoľko boli v dôsledku protiprávneho správania žalovanej ukrátení vo svojej majetkovej sfére. Existencia zodpovednostného vzťahu žalovanej je v tejto právnej veci nepochybne podľa žalobcov daná, nakoľko protiprávnym konaním žalovanej došlo k majetkovej škode na strane žalobcov. Žalobcovia už

v žalobe poukázali na to, že žalovaná už na pojednávaní vo veci 11C/15/2021 dňa 16.03.2022 tvrdila, že „finančné prostriedky po poručiteľke v súčasnosti neexistujú“.

9.4 Žalobcovia nesúhlasia s tvrdením žalovanej, že súd prvej inštancie nevykonal žalovanou navrhnuté dôkazy, pretože zisťovanie výšky finančných prostriedkov po poručiteľke nebolo predmetom tohto konania, nakoľko táto už bola právoplatne určená v konaní 11C/15/2021, pričom pasivitu zo strany žalovanej nemožno dodatočne zhojiť v rámci tohto súdneho konania. Za nepravdivé žalobcovia tiež považujú tvrdenie žalovanej, že súd odmietal vykonať ňou navrhované dôkazy iba z dôvodu sudcovskej koncentrácie, pretože tieto neboli vykonané aj z dôvodu, že tieto nemôžu preukázať podstatnú skutočnosť, a teda kto disponoval s finančnými prostriedkami po poručiteľke. Čo sa týka extrémne zlého zdravotného stavu žalovanej, žalobcovia zdôraznili, že žalovaná svojím podpisom potvrdila obsah spisovanej zápisnice o konaní, a teda bola jej daná možnosť si obsah zápisnice prečítať a v prípade, ak sa cítila zle, mohla túto zápisnicu nepodpísať.

9.5 K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP žalobcovia zopakovali, že k podaniu tejto žaloby pristúpili z opatrnosti práve z dôvodu, že žalovaná na pojednávaní dňa 16.03.2022 v konaní vedenom pod značkou 11C/15/2021 vyslovila, že finančné prostriedky po poručiteľke v súčasnosti neexistujú, preto sa ako zákonní dedičia obávali vykonateľnosti dedičského rozhodnutia vo vzťahu k finančným prostriedkom vo výške a zároveň aj z dôvodu, aby predišli prípadnému premlčaniu alebo inému zániku ich nárokov voči žalovanej

9.6 Žalobcovia odvolaciemu súdu navrhli, aby v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %

10. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadrila žalovaná, ktorá odmietla, že v pôvodnom dedičskom konaní sama vyhlásila, že peňažné prostriedky po poručiteľke vo výške 10.000,- eur si ponechala ako dar, ide o nepravdivé a hrubo zavádzajúce tvrdenie žalobcov, pretože žalovaná nič také nevyhlásila. Žalovaná ozrejmila, že v dedičskom konaní sa strhla hádka, v rámci ktorej žalobcovia na žalovanú kričali a obviňovali ju z rôznych vecí a tiež z toho, že si neprávom prisvojila peňažné prostriedky po poručiteľke, žalovaná bola ticho, na krik a osočujúce obvinenia a nadávky nereagovala a vôbec sa nepamätá, ako sa k početným obvineniam žalobcov vlastne vyjadrila. Zápisnicu o dedičskom pojednávaní žalovaná nečítala a z dedičského pojednávania v dôsledku hrubo nepriateľského správania žalobcov čo najskôr odišla. Tiež podľa žalovanej nie je pravdou ani tvrdenie žalobcov o tom, že žalobcovia preukázali, že si peňažné prostriedky po poručiteľke vo výške 8.713,90 eur ponechala žalovaná a naopak žalovaná nepreukázala, že si peňažné prostriedky ponechali žalobcovia. Žalovaná je toho názoru, že preukázala, že aj žalobcovia mali kľúče od bytu poručiteľky a chodievali tam aj v čase prítomnosti jej a jej manžela, tzn. že peňažné prostriedky si ich mohol ponechať aj ktorýkoľvek zo žalobcov. Ak žalobcovia žalovanej vyčítajú, že tvrdenie o tom, že kľúče od bytu poručiteľky mali aj žalobcovia a chodievali do tohto bytu aj v čase neprítomnosti žalovanej a jej manžela, preukázala len výpoveďou jej blízkej osoby, k tomu žalovaná uviedla, že predmetom sporu je rýdzo súkromná rodinná záležitosť, o ktorej už len z povahy veci môžu mať poznatky len blízke osoby strán sporu (kto iný ako najbližší príbuzní by mohli mať informácie o predmete tohto sporu). Namietajú preto v tomto type konania príbuznosť je podľa žalovanej prinajmenšom účelové, nakoľko obidve strany sporu, resp. de facto všetci účastníci tohto konania sú navzájom príbuznými a blízkymi osobami. Žalovaná tiež namietajú bagatelizovanie, resp. zastieranie rozdielu medzi inštitútom náhrady škody a inštitútom bezdôvodného obohatenia zo strany žalobcov v kontexte s prejednávanej prípadom, pretože podľa ustanovenia § 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. musí odôvodnenie rozsudku explicitne obsahovať právne posúdenie veci a ak je toto právne posúdenie veci nesprávne, ide o vadu rozsudku a samostatný odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z.. V ostatom žalovaná zotrvala na svojej predošlej argumentácii.

11. Vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej žalobcovia dodali, že v rámci pôvodného dedičského konania žalovaná žiadnym spôsobom nenamietala žalobcami spomínanú výšku finančných prostriedkov po poručiteľke, čo potvrdil aj samotný odvolací súd vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 16.03.2022, značka 11C/15/2021, nakoľko aj súd druhej inštancie vo vzťahu k určeniu výšky finančných prostriedkov po poručiteľke považoval práve toto vyjadrenie žalovanej za kľúčové. Žalobcovia tiež zdôraznili, že žalovaná prvýkrát až na pojednávaní dňa 13.07.2023 uvádzala, že v byte poručiteľky sa mali viackrát nachádzať aj žalobcovia bez prítomnosti žalovanej alebo jej manžela, avšak žalobca 2/

pred samotnou výpoveďou žalovanej a jej manžela výslovne uviedol, že on v byte poručiťky nebol a nemá vedomosť o tom, aby niektorí zo žalobcov byt poručiťky navštívili bez prítomnosti žalovanej, jej manžela alebo poručiťky. Podľa žalobcov súd prvej inštancie správne postupoval, ak výpoveď žalovanej v tomto smere vyhodnotil ako nepreukázanú v snahe vytvoriť dojem, že finančné prostriedky po poručiťke mohli vziať aj žalobcovia. O tom, že žalovaná nepravdivo uvádza, že finančné prostriedky po poručiťke si nevzala ona, svedčí podľa názoru žalobcov aj tá skutočnosť, že na pojednávaní dňa 13.07.2023 žalovaná uvádzala, že nevie, kde mala poručiťka peniaze uložené, možno ich mala doma ale ich nevidela, taktiež z výpovede na pojednávaní vo veci 11C/15/2021 dňa 12.01.2022 uviedla, že nevie povedať kde mala poručiťka peniaze uložené, nikdy to nesledovala, nevie povedať či boli v nejakej zásuvke, či peniaze mala poručiťka uložené v nejakých obálkach, nakoľko to nikdy nevidela, no v poslednom vlastnoručne spísanom vyjadrení uviedla, že k dispozícií má aj videozáznam, z ktorého je podľa jej slov možné vidieť skriňu so zásuvkami, kde mala poručiťka svoje osobné veci, ako aj peňaženku a obálky, v ktorých sa mala nachádzať finančná hotovosť poručiťky, a teda je zjavné, že o finančnej hotovosti po poručiťke mala vedomosť. Žalobcovia v celom rozsahu zotrvali na svojej argumentácii, ako aj návrhu, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

12. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalovanou a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario). Po prieskume napadnutého rozsudku (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v jeho napadnutej časti zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

13. Žalovaná odvolanie podala z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP. K posúdeniu odvolacej námietky týkajúcej sa nesprávneho postupu súdu spôsobujúceho porušenie práva odvolateľa na spravodlivý proces ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie tohto odvolacieho dôvodu pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. Žalovaná k uvedenému odvolaciemu dôvodu uviedla, že súd prvej inštancie, ak by konal promptnejšie, došlo by k zamietnutiu žaloby z dôvodu jej predčasnosti, pretože nebolo ukončené dodatočné dedičské konanie.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu k naplneniu uvedeného odvolacieho dôvodu nedošlo. Žalobcovia už v žalobe poukázali na priebeh iného súdneho konania – 11C/15/2021, v ktorom sa riešila otázka podstatná aj pre rozhodnutie v tejto veci. Tiež žalobcovia zdôraznili, že žalobu podávajú z opatrnosti, aby nedošlo k zániku uplatnených nárokov voči žalovanej. Súd prvej inštancie vo veci konal postupom podľa ust. § 167 CSP a hoci následne mohol súdne konanie prerušiť do skončenia iného súdneho konania, či už konania 11C/15/2021 alebo dodatočného dedičského konania, to, že tak súd prvej inštancie nepostupoval, nespôsobilo porušenie práv žalovanej na spravodlivý proces, keďže do termínu pojednávania konanie 11C/15/2021, ale aj dodatočné dedičské konanie boli skončené. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie nemohol postupovať ani v zmysle návrhu žalovanej podľa ust. § 138 CSP, keďže žalobcovia prerušenie súdneho konania v tejto veci navrhovali, s ktorým návrhom by sa súd prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci samej musel zaoberať.

15. Ďalej žalovaná namietala, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalovanou uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností), spočíva v neúplnosti zistenia skutkového stavu, ktorý je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že súd

prvej inštancie nevykonali účastníkom navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a navrhnutý dôkaz je spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonali dôkazy účastníkmi navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom.

16. Žalovaná v odvolaní označuje dôkazy, ktoré navrhovala už v konaní na súde prvej inštancie – lekárske správy o zdravotnom stave poručiťky, lekárske správy o zdravotnom stave žalovanej, znalecké dokazovanie za účelom zhodnotenia jej zdravotného stavu, ale tie neboli vykonané. Súd prvej inštancie zamietol vykonať uvedené dokazovanie, jednak z dôvodu, že návrh na vyšetrovanie duševného stavu znalcom bol predložený žalovanou oneskorene, a jednak z dôvodu, že uvedené dokazovanie nepovažoval za hospodárne a neriešiacie podstatnú otázku, kto disponoval resp. nakladal s finančnými prostriedkami po poručiťke, a tiež že uvedené návrhy mala žalovaná predložiť v konaní 11C/15/2021. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením, prečo súd prvej inštancie navrhované dôkazy nevykonali čo do ich hospodárnosti neriešiacie relevantnú otázku a nespôsobilé ovplyvniť závery súdu prvej inštancie, ktorými odôvodnil svoje rozhodnutie a tvrdenú skutočnosť, ktorú mali navrhnuté dôkazy overiť alebo vyvrátiť, by navrhnuté dôkazy nevyriešili.

17. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), a poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení o dokazovaní. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvodeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

18. Zároveň žalovaná namietala aj nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. K uvedenému odvolací súd poukazuje, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav; je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

19. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie, sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonali, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonali ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

20. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje stranám sporu posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane sporu odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

21. Podľa odvolacieho súdu v kontexte s vyššie uvedenými požiadavkami na odôvodnenie rozsudku, je odvolací súd toho názoru, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie uvedené požiadavky nespĺňa. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Súd by mal pri svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú, ale aj laickú verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade spravodlivé a presvedčivé. Z práva na spravodlivé konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne takými námietkami, argumentmi a návrhmi strán, ktoré majú pre rozhodnutie význam.

22. Súd prvej inštancie nárok žalobcu právne posúdil ako nárok na náhradu škody.

23. Podľa ust. § 420 každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

24. Predpokladom úspešnosti žaloby na náhradu škody je preukázanie porušenia právnej povinnosti škodcom, vznik a rozsah škody a príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním škodcu a škodou poškodeného. Porušenie právnej povinnosti spočíva v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. K porušeniu právnej povinnosti môže dôjsť buď protiprávnym konaním alebo opomenutím toho, čo malo byť v súlade s právom vykonané. Úkon je protiprávny vtedy, ak v súvislosti s ním došlo k porušeniu právnej povinnosti, ktorá vyplýva zo všeobecne záväzných právnych predpisov a iných noriem, ktoré škodca mal zachovávať zo zmlúv alebo iných právnych úkonov. Pokiaľ ide o zavinenie, toto môže byť úmyselné alebo nedbanlivostné a má charakter subjektívny. Škodou je ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi ako všeobecným ekvivalentom. Skutočnou škodou je zmenšenie majetku poškodeného, prípadne náklady potrebné na to, aby sa dosiahol predchádzajúci stav.

25. Príčinná súvislosť ako jedna zo zákonných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu znamená, že medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku, ktorý musí byť bezprostredný (priamy). Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. K príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a škodou náuka i judikatúra jej existenciu nachádza v podmienke, že ku vzniku škody by nedošlo, pokiaľ by škodcom nebola porušená právna povinnosť (conditio sine qua non). Ak vyjde najavo, že by škoda vznikla i bez konania alebo opomenutia konania škodcu, nie je daná príčinná súvislosť. Zistenie príčinnej súvislosti je otázkou skutkovou, pričom dôkazné bremeno nesie poškodený.

26. V danom prípade predmetom súdneho konania je nárok žalobcov na vyplatenie finančných prostriedkov, ktoré nadobudli žalobcovia v dedičskom konaní po nebohej poručiiteľke D. B. (matka žalovanej, matka žalobcu 1/ a stará matka žalobcov 2/ až 4/) podľa uznesenia o potvrdení nadobudnutia dedičstva. Výška finančných prostriedkov poručiiteľky bola ustálená v súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 11C/15/2021, ktorý rozsudkom určil, že do dedičstva po poručiiteľke patria finančné prostriedky vo výške 8.713,90 eur. V tomto súdnom konaní sa riešila otázka, či poručiiteľka D. B. v čase smrti vlastnila aj finančnú hotovosť vo výške 10.000,- eur, pričom z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že úspory poručiiteľky v konkrétnej výške žalobcovi nevideli, videli len obálku a vedeli o nich z rozprávania poručiiteľky, pričom žalovaná ako osoba, ktorá žila s poručiiteľkou v domácnosti,

nepochybne mala lepší prehľad o majetku poručiťky. K záveru o existencii peňažných prostriedkov poručiťky dospel súd v konaní 11C/15/2021 z dôvodu zhodných tvrdení žalobcov a svedkov, ale aj z dôvodu rozporuplných tvrdení žalovanej o finančných prostriedkoch poručiťky spochybňujúce ich hodnovernosť. Rozsudok súdu prvej inštancie sp. zn. 11C/15/2021 potvrdil odvolací súd rozsudkom sp. zn. 7Co/28/2022, v ktorom rovnako ako súd prvej inštancie skonštatoval, že vo vzťahu k finančnej hotovosti cca vo výške 10.000 eur žalovaná vyhlásila, že táto finančná hotovosť mala byť použitá na vystrojenie pohrebu a zbytok mal ostať žalovanej za niekoľkoročnú opateru poručiťky a jediným dôvodom, pre ktorý žalovaná nesúhlasila s tým, aby finančná hotovosť požadovaná žalobcami bola pojatá do súpisu aktív, bolo to, že finančná hotovosť jej bola darovaná poručiťkou za opateru a teda v čase svojej smrti už poručiťka nebola vlastníčkou týchto finančných prostriedkov, pričom tvrdenie o darovaní finančných prostriedkov je tvrdením žalovanej, ktoré však táto strana sporu ničím právne významným nepreukázala.

27. Odvolací súd je preto toho názoru, že súd prvej inštancie vo svojich úvahách vôbec nevysvetlil, z ktorých dôkazov mal za preukázané splnenie všetkých predpokladov pre konštatovanie zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú žalobcom. Z úvah súdu prvej inštancie nevyplýva, nielen to, k akému porušeniu právnej povinnosti zo strany žalovanej došlo, ale ani to, či takéto porušenie právnej povinnosti je v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva len to, že súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaná finančnými prostriedkami poručiťky mala možnosť disponovať, pretože s ňou žila a zároveň mala dispozičné oprávnenie k bankovému účtu.

28. Podľa § 460 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „Občiansky zákonník“) dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťka.

29. Podľa ust. § 451 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

30. Právny vzťah z bezdôvodného obohatenia je samostatným záväzkovým právnym vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu (napr. plnenie z neplatnej zmluvy, pri ktorej dôvod na plnenie vôbec nevznikol) alebo na základe určitej právnej skutočnosti (napr. bezdôvodné obohatenie získané z nepoctivých zdrojov). To, či v konkrétnom prípade bolo plnenie bezdôvodné, závisí od posúdenia všetkých okolností, za ktorých došlo k plneniu. Základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia je vznik objektívne merateľného majetkového prospechu u obohateného, v situácii, keď k zväčšeniu jeho majetku došlo v rozpore s právom uznanými dôvodmi. Vzhľadom na to, že zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je objektívneho charakteru, predpokladom jeho vzniku nie je protiprávny úkon obohateného, ani jeho zavinenie; podstatné je iba to, že stav obohatenia vznikol.

31. Odvolací súd poukazuje, že nebolo spochybnené, že žalovaná sa so svojim manželom dlhodobo o žalovanú starala, že bývali spolu v jednej domácnosti a zdieľali spoločne náklady tejto domácnosti, a tiež nebolo spochybnené, že poručiťka žalovanej udelila dispozičné oprávnenie k bankovému účtu. Z uvedeného preto môže vyplývať aj to, že žalovaná disponovala s finančnými prostriedkami poručiťky za jej života v súlade s vôľou a podľa pokynov poručiťky. Skutočnosť, že poručiťka mala finančné prostriedky v hotovosti, ustálil už súd v inom konaní, v ktorom sa však neriešila otázka, kto si túto finančnú hotovosť vzal resp. kto s ňou disponoval po smrti poručiťky. Teda spornou skutočnosťou v tomto konaní bola skutočnosť, kto disponoval a v akom rozsahu s týmito hotovosťnými finančnými prostriedkami poručiťky po jej smrti.

32. Keďže súd prvej inštancie nevysvetlil použitie ustanovenia o náhrade škody, nie je zrejmé, aké skutočnosti pre priznanie nároku zisťoval, a ako mal preukázané zákonné predpoklady pre priznanie náhrady škody. Podľa názoru odvolacieho súdu, však v danom prípade nejde o nárok na náhradu škody, ale o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

33. Podľa názoru odvolacieho súdu bude potrebné v ďalšom konaní na zistený skutkový stav aplikovať ustanovenia o bezdôvodnom obohatení. Odvolací súd však zastáva názor, aby sa na všetky skutočnosti, ktoré doposiaľ vyšli v konaní najavo, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/15/2021, nazreli aj v kontexte výkonu práva v súlade s dobrými mravmi aplikujúc aj ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

34. Vo všeobecnosti k § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka odvolací súd uvádza, že toto ustanovenie zakotvuje všeobecne záväznú zásadu, v zmysle ktorej výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Definícia dobrých mravov nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky nikde normatívne upravená. Vo všeobecnosti však ide o pravidlá etického, morálneho a hodnotového charakteru, ktoré sú zdieľané a uznávané rozhodujúcou časťou spoločnosti a ktoré sa vyznačujú svojou nemennosťou do takej miery, že boli zákonodarcom považované za tak významné, že boli pomocou odkazu včlenené do občianskeho práva. Činnosť v rozpore s týmito pravidlami možno potom označiť za činnosť v rozpore s dobrými mravmi. Zmyslom tohoto ustanovenia je zamedziť výkonu práva, ktorý síce zodpovedá zákonu, avšak odporuje dobrým mravom. V súlade so súdnou praxou možno uvedené ustanovenie aplikovať len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov či uspokojenie iných potrieb, kedy hlavná alebo aspoň prevažujúca motivácia je úmysel poškodiť či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózneho výkonu práva). Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, ktoré prenecháva súdu, aby na základe vlastnej úvahy v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Tento úsudok súdu musí byť však podložený skutkovými zisteniami (vzťahujúcimi sa tak k žalovanému, ako aj k žalobcovi) a musí presvedčivo preukázať, že tieto zistenia umožňujú v konkrétnom prípade záver, že výkon práva je v rozpore s dobrými mravmi.

35. Ak súd prvej inštancie opätovne dôjde k záveru, že žalovaná je osobou, ktorá disponovala finančnou hotovosťou poručiťky po jej smrti, súd prvej inštancie po doplnení skutkových tvrdení strán sporu, vyhodnotí, či výkon práv žalobcov je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné sa zamerať najmä na skutočnosti ako 1/ blízky príbuzenský vzťah všetkých strán sporu, 2/ dlhodobú každodennú starostlivosť žalovanej o svoju matku, 3/ podiel starostlivosti žalobcov o poručiťku, 4/ všetci síce videli obálku poručiťky s hotovosťou, nik však presne nemal vedomosť o konkrétnej sume v obálke, 5/ príležitostné nadobúdanie peňažných darov od poručiťky, 6/ predaj bytu a rozdelenie kúpnej ceny z bytu, v ktorom žalovaná bývala s poručiťkou.

36. Vzhľadom na uvedené keďže neboli splnené podmienky pre potvrdenie ani pre zmenu rozsudku, pretože tento bol vydaný bez riadneho odôvodnenia s nesprávnym právnym posúdením vecí, ktoré porušenie dosahuje intenzitu nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho stranám uskutočňovanie im patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, tento nedostatok nemohol byť napravený v konaní pred odvolacím súdom. Na základe vyššie uvedených skutočností preto odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalovaná tento rozsudok napadla, postupom podľa § 391 CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. Úlohou súdu prvej inštancie jasne definovať, z akého právneho titulu priznáva žalobcom nárok, so zdôvodnením naplnenia hmotnoprávnych podmienok konkrétneho zákonného ustanovenia, prípadne uviesť, prečo nárok žalobcom nepriznáva. Súd prvej inštancie vo veci znova rozhodne, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj výstižne odôvodní, tak aby bolo zrozumiteľné, čo je preukázané a na základe ktorých dôkazov a čo preukázané nie je.

38. Odvolací súd záverom zdôrazňuje, že ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným v inštruktívnej časti rozhodnutia (§ 391 ods. 2 CSP).

39. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie taktiež o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 a 2 CSP.

40. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 422 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody - § 421 a § 422 CSP)) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie

podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 160 ods. 2 CSP dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.